

Tremtinys

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SĄJUNGOS SAVAITRASTIS

2010 m. birželio 4 d.

Eina nuo 1988 m.

Nr. 21 (899)

spalio 28 d.

Negestantis partizanų kovos atminimas

Šiemet, kaip ir kasmet, Kretingos rajono bendruomenė iškilmingai paminėjo vieną svarbiausią tautos švenčių – Lietuvos partizanų dieną. Renginys pradėtas iškilmingomis šv. Mišiomis Darbėnų bažnyčioje, koncelebruotomis parapijos klebo – Aivaro Puodžiuvelio.

Išliko įsimintinos ir iki ašarų jaudinančios akimirkos prie paminklo Kardo rinktinės partizanams. Akordas į dramatišką mūsų tautos istoriją – Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos. Klaipečiaus filialo mišraus choro „Atminties gaida“, vadovaujamo Vytauto Saikausko, dainos „Kritusiem Lietuvos partizanams“, „Partizanų motinai“, „Stoviu aš parimus“... Ne vieno vaizduotėje atgijo košmariška praeitis – mintyse regėjome su ginklais ant pečių jaunus, tvirtus kaip ąžuolus virus, išeinančius ginti Tėvynės nuo raudonųjų okupantų, kad gimtinė vėl džiaugtusi laisvu žodžiu, saulėtu rytu ir mėlynu dangumi. Ne vienam suskaudo širdį prisiminus motiną, seserį, žmoną, mylimųjų klyksmą, išvydus išniekintus artimujų kūnus.

Spengiančioje tyloje skambėjo renginio vedėjos, Darbėnų seniūno pavaduotojos Bernadetas Litvinienės skaitomos eiles „Naktis. Tylu. Gili tamša“, vedančios į kulminacinį momentą – tylos minutę. Tėvynės gynėjams prie paminklo padėta gėlių vainikų, už-

Kretingos r. Darbėnų bendruomenė pagerbė žuvusius partizanus

degtą žvakelių, jų atminimui skambėjo gedulo varpeliai.

Prie istorinio paminklo kalbėdamas rajono meras Juozas Mažeika primiti klampius partizanų takus, dramatiškas naktis ir paaki-

no, kad jų didvyriška dvasia pražystų tarp mūsų šiuo sunkmečiu, kad besiblaškydami tarp materialinių vertybų neprāžudytume daug svarbesnių – dvasinių.

(keliamas i 4 psl.)

Tauro apygardos partizanų spauda

Sveikintina marijampoliečių iniciatyva

LPKTS Marijampolės filialo pirmininkas V. Agurkis gegužės 28 d. Marijampolėje suorganizavo renginį, skirtą Tauro apygardos partizanų laikraščių istorijai.

Sv. Arkangelo Mykolo bažnyčioje prieš pamaldas buvo perskaitytos pavadės ir slapyvardžiai Laisvės kovojo, 1948–1949 metais žuvusių kovose su sovietiniu okupantu, prieš nelaisvén patekusiu ir čekistų nu-kankintu tardymo metu, taip pat mirusių GULAGe. Sovietams reokupavus Lietuvą, Tauro apygardoje Laisvės

kovos tēsesi iki 1952 m.

Po pamaldų susirinkusieji aplankė tris vietoves, kuriose buvo spausdinami Tauro apygardos partizanų laikraščiai. Apie šiuos istorinius faktus bylojo Tauro apygardos pogrindinių spaustuvų vietas žymincios atminimo lentelės.

Petro Rimšos sodyboje gimė „Laisvės žvalgas“

Pirmiausia apsilankytą Vilkaviškio savivaldybės Gižų seniūnijos Nendrinėje kaime, atvykėlius pasitiko didžia lenta su išrašytu tekstu, kurį parengė aktyvi pasipriehinimo sovietų okupacijai dalyvė Alva Sidaravičienė.

(keliamas i 2 psl.)

kalbos pranešimą ižvalgų perskaitė Marijampolės kolegijos dėstytojas istorikas Jonas Gustaitis. Apibendrinančiomis pastabomis dalijosi šių elučių autorius.

„Laisvės žvalgas“ buvo spausdinamas ir Marijampolės rajono Puskelnų elektrinėje. Ją taip pat aplankė renginio dalyviai.

Kazio Boskio sodyboje, Vilkaviškio savivaldybės Pilviškių seniūnijos Nendrinėje kaime, atvykėlius pasitiko didžia lenta su išrašytu tekstu, kurį parengė aktyvi pasipriehinimo sovietų okupacijai dalyvė Alva Sidaravičienė.

(keliamas i 2 psl.)

Pagerbtai Šilalės partizanai

Jokubaičių kaimo Dambrauskų sodybos sode iškilo didingas paminklas žuvusiesiems už Tėvynės laisvę. Nelygi kova su okupantu 1953 metų vasario 1 dieną baigėsi partizanai – Jūros būrio vado Antano Šalčio-Šalčiūno, pavaduotojo Antano Armono-Tigro, sodybos šeimininkų dukters Onos Dambrauskaitės žūtimi. Partizanai gyvi nepasidavė.

Dambrauskų sodo obelys, lyg nuotakos, nedrąsai pasipuošusios švelniu žiedų baltumu, išsirikiavo aplink didžiuli šių apylinkių riedulį, nuo šiol visiems priminsiant mūsų tautos nelygią, pasiaukojamą kovą su okupantu. Šalia obelų

pašventinus paminklą, tylos minutę iškilmingai užbaigė ginklų salvės – „Už Tėvynę“, „Už žuvusiuosius“. Monsinjoras Alfonsas Svarinskas nuoširdžiai dekojo LPKTS Šilalės filialo entuziastams, ypač Antanui Rašinskui ir LPKTS Šilalės filialo priminkei Teresei Ūksienei už pasiaukojamo darbo rezultatą – žuvusiuosius už Tėvynės laisvę jamzinimą.

Sodybos šeimininkė Valerija Dambrauskaitė-Razbadauskienė pasidalijo prisieminimais apie 1953 metų vasario išgyvenimus. Jai teko bairi baisi dalia – iškelti iš bunkerių žuvusiuosius partizanų kūnus.

Jokubaičių kaime paminklą žuvusiesiems partizanams šventina monsinjoras A. Svarinskas. Dešinėje – žuvusiuosius seserys V. Dambrauskaitė-Razbadauskienė ir Zita Armonaitė-Gailienė

aplink paminklą išsirikiavę liavininkai žiedų baltumo karūnomis, Kęstutio apygardos vadas Vincas Verbickas su Mažeikių, Šilutės, Telšių, Tauragės, Šilalės ir kitų rajonų buvusių politinių kalinių ir tremtinių bei šaulių delegacijomis. Šalia garbingų Laisvės kovų dalyvių ir buvusių politinių kalinių bei tremtinių į glaudžią gretą riikiavosi kariškiai, šauliai, jaunieji šauliai iš įvairių Šilalės rajono mokyklų, skautai su vadove Elvyra Gedeikiene, jaunosios Laukuvos Norberto Vėliaus gimnazijos dainininkės, vadovaujančios Jolantos Bučnienės.

Šilalės rajono savivaldybės vicemerė Vera Macienė, šventės vedėja, pakvietė visus susirinkusius prisiminti žuvusiuosius.

Paminklinį kryžių atidengti buvo pakvieti: Onos Dambruskaitės sesuo Valerija Dambruskaitė-Razbadauskienė, Antano Armono sesuo Zita Armonaitė-Gailienė ir LPKTS Šilalės filialo narės Antanas Rašinskasis. Monsinjorui Alfonsui Svarinskui

Partizano Antano Armono sesuo Zita Gailienė netvardė susijaudinimo ir džiaugsmo ašarą. Apie žuvusio brolio jamzinimą ji sužinojo tik prieš dieną. Džiaugdamasi galimybe dalyvauti, ji nuoširdžiai dekojo visiems šilališkiams, kryptingai dirbančiams ir jamžantiems žuvusiuosius atminimą. Apie rūščiuosius 1953 metus nieko negalėjo pasakyti, nes šios vietovės jai buvo nežinomas iki brolio žūties. Skambant liaudies dainoms, atliekamoms Laukuvos Norberto Vėliaus gimnazijos jaunujių klinikinių ir dainininkų, paminklo papédėje buvo padėta gėlių ir uždegta žvakių.

Šilutės delegacijos vadovas Antanas Balvočius pristatė buvusių tremtinės Marijonos Aldonos Jankauskienės vaikaitę Ignę Zdanavičiūtę. Ji įsusirinkusiuosius kreipėsi Teresės Ūksienės eilėmis: „Senelis mano partizanas, o aš vaikaitė Jo esu“. (keliamas i 4 psl.)

Tauro apygardos partizanų spauda

(atkelta iš 1 psl.)

Pulkininkas Luobas – redaktorius ir leidėjas

Tekstas skelbė, kad šioje sodyboje buvo leidžiamas pirminis Tauro apygardos partizanų pogrindinis laikraštis „Girios balsas“. Laikraštio leidėjas ir redaktorius buvo Lietuvos kariuomenės atsargos pulkininkas Liudvikas Butkevičius-Luobas, gimęs 1881 metais.

1944 m. sovietų armijai okupavus Lietuvą, jis pasitraukė iš Kauno ir apsigyveno Marijampolės apskrities Sasnavos valsčiaus Nendrinė kaimė pas giminaitį Kazį Bosikį. Šioje sodyboje buvo įrengtos dvi slėptuvės: viena – po virykle, antroji – sodybos gale ant Šešupės kranto.

Čia dažnai ilsėdavosi partizanai, čia vyko partizanų vadų susitikimai ir pasitarimai. Juose dalyvauvavo Vaganas, Faustas, Daugirdas, Klajūnas, Kariūnas, Tigras.

Luobas buvo vienas iš Tauro apygardos kūrėjų, taip pat Lietuvos išlaisvinimo komiteto pirminkas. 1945 m. pabaigoje enkavēdistai suėmė L. Butkevičių ir jam teko patirti varginančius čekistų tardymus, patyčias, po to – ir GULAGO „kurortus“. Grįžęs į Lietuvą mirė 1963 m.

Unikalus pasipriešinimo istorijos reiškinys

Išskirtinį dėmesį Luobas skyrė pogrindžio spaudai. 1945 m. birželį ėmėsi leisti laikraštį „Girios balsas“. Višą medžiagą rengė pats, spausdindamas rašomają mašinę, o ją praradės, raše plunksna. Darbas palengvėjo, kai jam pradėjo talkinti Vladas Cibirkas. Sis gyveno Kazlų Rūdoje ir turėjo savo rašomają mašinę. „Girios balsas“ buvo išleisti aštuoni numeriai.

Partizanų spauda yra unikalas Lietuvos kultūros ir istorijos reiškinys. Okupacijos metais pogrindžio spudoje buvo didžiausias laisvosios minties mastas. Čia buvo reiškiama nuosekli pilietiškuo dvasia, kuri savo ruožu atspindėjo pavergtos Tautos valią. Pogrindžio spauda nuosekliai ir metodiškai fiksavo okupantų padarytus ir tebevykdomus genocido nusikaltimus, taip pat ir nusikaltimus žmoniškumui. Visą dešimtmetį partizanų spauda buvo vienintelis objektyvios informacijos šaltinis Lietuvoje, drauge ir atsvara komunistinei propagandai. Pogrindžio laikraščiai palaikė išsvadavimo viltį, demaskuodavo ko-

munistinės ideologijos pramanus ir šmeižtus, nuosekliai rėmė Nepriklausomybės atkūrimo siekių.

Bosikių šeimos likimas

1948 m. Kazio Bosikio sodyboje slapsteši sergantis partizanas Petras (pavardė nežinoma) iš Zarasų krašto, slapyvardžiu Kurpė. Jis slėptuvėje slaugė K. Bosikio sesuo Elena Bosikytė. Jis mirė 1948 m. ir buvo slapta palaidotas Nendrinė kaimo kapinėse. Pats K. Bosikis 1947 m. buvo suimtas ir pateko į Sibiro lagerius. Jo motina Elžbieta mirė Sibire, o sesuo Elena kartu su broliu Kaziu, paleista iš lagerio, 1958 m. grįžo į Lietuvą. Atkūrus Nepriklausomybę motinos palaikus iš Sibiro parsivežė ir palaikojo Nendrinė kaimo kapinėse, kur 1970 m. Amžino poilsio atgulė Kazys Bosikis, 2005 m. ir jo sesuo Elena.

Skaudi, žiauri ir tipiška sovietų vykdyto Lietuvoje planinio genocido istorijos atkarpa. Žuvusių, nukankintų tautiečių atminimą Lietuvos karai pagerbė salvėmis.

Dainavo buvusių politinių kalinių ir tremtinų choras „Godos“, Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos auklėtiniai atliko meninę programą.

Edmundas SIMANAITIS

LPKTS valdybos posėdis

Gegužės 29 dieną Kaune, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų buveinėje, posėdžiavo LPKTS XVII suvažiavime naujai išrinkta valdyba. Posėdžio darbotvarkę ir suvažiavimo reprezentacines išlaidas išsamiai pristatė kandidaciją baigianti LPKTS valdybos pirminkė Jūratė Marcinkevičienė. Taip pat pranešė, jog LPKTS įstatų pakeitimai, priimti suvažiavime, derinami teisininko ir ruošiami įregistruavimui. Valdybos nariai diskutavo apie praėjusio suvažiavimo eiga ir priėjo prie vieningos nuomonės, kad renginys įvyko sklandžiai, tačiau apgailestavo, kad į valdybą nepateko Klaipėdos krašto ir Dzūkijos atstovai. Todėl nutarta ateityje koreguoti rinkimų tvarką ir pateikti kandidatus pagal apskrityste veikiančių filialų narių skaičių. LPKTS pirminkas dr. Povilas Jakučionis paragino padaryti suvažiavime dalyvavusių filialų analizę, o filialų pirminkus – valdybai pateikti narių skaičių. Taip pat kvietė ateičiai numatyti filialų kandidatus į LPKTS valdymo organus kuo plačiau pasisakyti renginiuose, rašyti apie juos į

„Tremtinį“, kad jie būtų žinomi plačiau. Taip pat paragino aktyviai dirbti kai kuriuos filialus bei LPKTS komitetus, ypač organizacinių ir socialinių reikalų.

Vienas iš svarbiausių valdybos posėdžio uždaviniių – naujai darbo kadencijai išrinkti LPKTS valdybos pirminką. Iš pasiūlytų trijų kandidatų – Antano Lukšos, Jūratės Marcinkevičienės ir Birutės Kažemėkaitės – slaptu balsavimu valdybos nariai šias pareigas patikejo Antanui Lukšai. LPKTS valdybos pirmininko pavaduotoja patvirtinta Jūratė Marcinkevičienė, atsakingaja sekretore – Ona Tamošaitienė. Taip pat LPKTS valdyba patvirtino pateiktas apskričių koordinatorių kandidatūras iš liepos 10 dieną numatė suvažiavimo išrinktos LPKTS tarybos posėdžių, susipažino su pateikta darbotvarke.

LPKTS valdyba aptarė ir artimiausiu metu vyksiančius svarbiausius renginius, inicijuotus ir organizuojamus LPKTS kartu su kitomis buvusių politinių kalinių ir tremtinų organizacijomis. Kaip žinia, Gedulo ir Vilties diena minimakiekviename mieste ir

miestelyje. Šiemet sostinėje birželio 13-ąją Gedulo ir Vilties dienos proga po šv. Mišių (Sumos) nuo Vilniaus Arkikatedros žygios iškilminga eisena į Lukiškių aikštę, kur bus surengtas mitingas. Kaune birželio 21 dieną 10 val. šv. Mišių auka Šv. Mykolo Arkangelo (Igulos) bažnyčioje prasidės Lietuvos okupacijos 70-mečio paminėjimas; 11 val. mokslinė konferencija Kauno Igulos karininkų ramovėje. Liepos 12 dieną Telšiuose įvyks tradicinė dainų ir poezijos šventė „Leiskit į Tėvynę“; rugpjūčio 7 dieną Ariogaloje – tradicinis tremtinų, politinių kalinių ir Laisvės gynėjų sąskrydis „Su Lietuva širdy“. LPKTS valdybos nariai susipažino su preliminariomis pastačių renginių programomis.

LPKTS valdybos posėdžio diskusijoje pasisakė Gediminas Uogintas ir Petras Musteikis iš Vilniaus, Loreta Kalnikaitė iš Šilalės, Stasė Tamšauskienė iš Alytaus, Juozas Stanėnas iš Grigiškių, Vytautas Bliznikas iš Utenos, Valerija Jokubauskienė iš Šiaulių, LPKTS Kauno filialo pirmininkas Juozas Savickas.

(keliamo į 3 psl.)

Strasbūro teismas pagaliau pripažino sovietinę okupaciją

Gegužės 18 d. užsienio naujienų agentūros pranešė vieną labai reikšmingą žinią: Strasbūre, Europos Žmogaus Teisių teisme (EŽTT), Latvija laimėjo bylą prieš raudonajį partizaną Vasilijų Kononovą. Ši žinia svarbi ne tik Latvijai. Ji svarbi ir Lietuvai, ir kitoms sovietinė okupaciją ir stalininį terorą patyrusioms šalims.

V. Kononovas buvo nuo teistas Latvijoje už karo nusikaltimus. Jis dalyvavo raudonųjų partizanų baudžiamoji akcijoje viename Latvijos kaime, kur buvo šaudomi ir deginami kaimo gyventojai, neva nacių parankiniai. Tarp jų – ir nėščia moteris. V. Kononovas, remiamas Rusijos, padavė Latviją į EŽTT ir laimėjo. Europiečiai teisėjai buvo įtikinti, kad visas kaimas buvo nacių parankiniai. Europa, patyrusi nacizmo kančias, nieko nežinojo apie tai, kad Baltijos šalys patyrė ne tik nacistinę, bet ir komunistinę vergiją. Nežinojo arba nenorėjo žinoti. Jei kovoja Latvijoje prieš sovietų armiją, vadinas, kovoja prieš antihitlerinę koaliciją. Vyravo maždaug tokis supratimas.

Latvija nesutiko su tokiu nuosprendžiu. Pasitelkusi pagalbon kitas komunistinė okupaciją išgyvenusias šalis, tarp jų ir Lietuvą, nutartį apskundė Aukštėsiesems EŽTT rūmams.

Kaip rašo užsienio naujienų agentūros, „EŽTT Aukštėsiesems EŽTT rūmams“.

Kaip galima daryti išvadą, kad tiek teismai, tiek verslas Rusijoje yra pajungti valdžios įnoriams.

Lietuva taip pat mano, kad peržiūrėti Antrojo pasaulinio karo rezultatų negalima.

Tiesiog kviečia matyti visą karą, net tris okupacijas,

kurias išgyvenome: sovietinę, nacistinę ir dar kartą sovietinę, bent jau Lietuvai užsitenusią iki 1990 metų.

Kaip gegužės 31 d. Rusijos žiniasklaidai teigė ministras pirmininkas Andrius Kubilius, jis dėkoja už pergalę prieš fašizmą, tačiau būtina nugalėti ir stalinizmą.

“Aš suprantu, kad jums tai labai jautrus klausimas, bet turite suprasti ir mūsų jausmus. Mums Antrasis pasaulinis karas baigėsi ne 1945, o 1990 metais. Esmė tokia: ačiū už pergalę prieš fašizmą, bet dar reikia nugalėti stalinizmą. Mes norime, kad ir Europoje, ir Rusijoje suprastų, jog mūsų žmonės čia kentėjo kaip nuo A. Hitlerio, taip ir nuo J. Stalino”, – Rusijos naujienų agentūrai “RIA Novosti” sakė Lietuvos premjeras.

Ingrida VĖGELYTĖ

(atkelta iš 2 psl.)

LPKTS valdybos nariai tą dieną sulaukė garbingo svečio, buvusio Lietuvos kariuomenės vado, dabartiniu metu – krašto apsaugos ministrės patarėjo generolo majoro Jono Kronkaičio. Svečias malonai ir išsamiai atsakė į LPKTS XVII suvažiavimo patvirtintos rezoliucijos „Dėl vykdomų ir nevykdomų reformų“ klausimus, susietus su iš esmės nevykdoma Lietuvos kariuomenės reforma, pateikė įdomios informacijos apie karinę techniką bei lietuvių karių dalyvavimą NATO misijoje (gen. mjr. Jono Kronkaičio pranešimą „Tremtinuje“ spausdinsime atskirai). Lietuvos Konstitucija bei Konstitucinio Teismo išvada teigia, kad kiekvienas pilietis privalo atliliki karinę tarnybą ir ginti tėvynę. Per socialdemokratų valdymo laikotarpį Lietuvos kariuomenė sumažinta net 38 procen-tais – nuo 21 tūkst. iki 13 tūkst. karių, buvusio krašto apsaugos ministro Juozzo Oleko įsakymu buvo

panaikinta privalomoji šauktinių karinė tarnyba, numatyta tik profesionaliųjų kariuomenė, net dvigubai išplėstas karinių štabų tinklas, už 716 milijonų litų nupirkta Lietuvos sąlygomis nebūtinės karinės technikos. Tai tokį „pali-kimą“ paveldėjo dabartinė krašto apsaugos vadovybė. Pagal parlamento priimtą įstatymą dėl principinės kariuomenės struktūros, iki 2015 metų iš esmės kariuomenės būklė nebūs keičiamā. Tačiau jau ši rudenį parlamente priėmus įstatymą krašto apsaugos ministre Rasa Juknevičienė numato mažinti biurokratinį valdymo aparatą, naikinti Gynybos štabą ir permuoti veikiantį Jungtinį štabą, kuriame turėtų dirbt ištinkimi Lietuvai, profesionalūs darbuotojai. Privalomoji karinė tarnyba gali būti atnaujinta tik politine valia ir valstybei turint finansinių galimybių, todėl dabartiniu metu rengiami baziniai kariniai apmokymai, į kuriuos kviečiami

savanoriai. Tokiu būdu bus parengtas mobilizacinius rezervas ir piliečiai pasiruoš krašto gynybai. Šiuo metu Lietuvos kariuomenė labai maža (kasmet numatyta apmokyti 300–600 žmonių), todėl būtina teikti prioritetą gerai parengtam, organizuotam aktyviajam rezervui – krašto apsaugos savanoriškosioms pajėgoms. Lietuvos šaulių sąjungos pagrindinis uždavinys – pasitelkus profesionalius instruktorius patriotine dvasia auklėti jaunimą, rengti temines stovyklas ir šaulių būrius kariniams apmokymams integruti į sa-

vanorių struktūras.

Generolas Jonas Kronkaitis pabrėžė, kad Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje turi būti ruošiami gerai išsilavinę, patriotiškai nusiteikę karininkai, ateityje tapsiantys vadas, tačiau apgailestavo, kad dabartiniu metu kariūnų skaičius sumažintas vos iki 27 kursantų. Lietuva – NATO bloko šalis, dalyvaujanti tarptautinėse taikdariškose misijose Afganistane ir Bosnijoje ir Hercogovinoje. Čia lietuviai kariai pasižymi pui-kia kovine parengtimi, ištverme ir profesionalumu.

Dalia MACIUKEVIČIENĖ

LPKTS valdybos posėdyje patvirtinti apskričių koordinatoriai:

1. Alytaus – Stasė Tamašauskienė,
2. Kauno – Juozas Savickas,
3. Klaipėdos – Jurgis Endziulaitis,
4. Marijampolės – Vytautas Raibikis,
5. Panevėžio – Algirdas Blažys,
6. Šiaulių – Algirdas Šapoka,
7. Tauragės – Vidas Čereškevičius,
8. Telšių – (bus patvirtintas kitame posėdyje)
9. Utenos – Prima Petrylienė,
10. Vilniaus – Juozas Stanėnas.

Dėl vykdomų ir nevykdomų reformų

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos XVII suvažiavimo rezoliucija

Permainų koalicijos Vyriausybė buvo užsimojusi greitai ir efektyviai įvykdinti eilę seniai pribrendusių struktūrinių reformų energetikos, valstybės valdymo, sveikatos ir socialinės apsaugos, teisėsaugos, švietimo ir mokslo bei krašto apsaugos srityse – iš esmės beveik visose svarbiausiose teisingumų ir visuomenės gerovę užtikrinančiose sferose.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga (LPKTS) jau ne kartą viešais pareiškimais yra pripažinusi šių reformų būtinumą. Tačiau nors naujoji Vyriausybė dirba jau pusantrų metų, vienos reformos vyksta vangiai, kitos realiai vis dar nepradedamos. Kyla pavojus besitariant ir be-diskutuojant sulaukti kadicijos pabaigos ir likti prie suskilusios geldos.

Visuomenei svarbiausia teisėtvarkos sistemos reforma kol kas apsiriboja tik keilių aukštų pareigūnų pakeitimui. Nepradėtas naujos redakcijos Teismų įstatymo projekto svarstymas Seime. Jame turėjo būti numatyta didesnis teismų atvirumas visuomenei ir visuomenės atstovų dalyvavimas kai ku-

riuose teisminiuose procesuose. Nors dar senovės roménai žinojo, kad teisingumas yra valstybių pagrindas, atrodo, kad Lietuvoje svarbesni kiti dalykai.

Kariuomenės reforma pradėta tik konceptijų ir štabų reorganizavimo lygmenje. Tuo tarpu G.Kirkilo vyriausybės nustatyta tvarka ir toliai silpnina kariuomenės gynybinį pajėgumą, pavojingai mažina kariuomenės rezervą ir savanorių pajėgas, iš esmės nepradedamas visuotinis jaunimo rengimas Tėvynės gynybai. Laikome pareiga priminti Seimui ir Vyriausybėi: kas nemaitina savo kariuomenės – maitins svetimą.

Energiningiausiai vykdoma energetikos ūkio reforma. Paganaliau panaikintas „Leo LT“, skirstomųjų tinklų turtas grąžintas valstybei, rimitai užsi-imta elektros tiekimo tinklų jungčių su Švedija ir Lenkija statyba ir gamtinių duju alternatyvaus tiekimo paieškomis bei Visagino AE projektavimu. Visa tai netolimoje ateityje sumažins Lietuvos energetinę priklausomybę nuo Rusijos, tuo pačiu sustiprins mūsų saugumą.

Toli pažengusių švietimo ir mokslo reformą iš esmės ver-

tiname teigiamai. Tačiau mums neramu dėl akivaizdžiai silpnėjančio jaunimo-pielietinio ir tautinio – patriotinio ugdymo. Didelę žalą kaimo gyventojams daro mažų pradinių mokyklų naikinimas. Siūlymus privačias švietimo įstaigas ir aukštąsias mokyklas išlaikyti viešosiomis lėšomis, lygiai kaip ir valstybines, laikome pastaruju diskriminacija, nes valstybinės negali rinkti mokesčių iš moksleivių ar studentų.

Reformuojančios sveikatos sistemą žengtas didelis žingsnis jos racionalizavimo kryptimi. Bet dėl to pasunkėjo sveikatos įstaigų pasiekiamumas pacientams. Šeimos gydytojo institucijos kūrimas liko tik formalus veiksmas, pasiekiamumo ir paslaugų kokybės nepagerino, pacientų eilių nesumažino. Vaistų atpiginimo kampanija kol kas lauktu rezultatų neduoda.

Socialinės apsaugos srityje pokyčių nepastebime, išskyrus pensijų ir socialinių išmokų sumažinimą, nors ir reikalingą, bet visuomenės priimtą labai negatyviai. Apsiribojama begalinėmis diskusijomis ir nesibaigiančiais darbo grupių posėdžiais.

Esantys piktnaudžiavimai išduodant nedarbingumo lapelius ir nustatant nedarbingumo lygi turėtų būti skubiai šalinami.

Valstybės valdymo reforma žengia smulkiai žingsneliai. Bene vienintelis ryžtingas žingsnis – apskričių panaikinimas – atneša daugiau žalos nei naudos. Padidina bedarbystę, atitolina valstybės teikiamas paslaugas nuo gyventojų, labiau centralizuoją valdymą. Iš apskričių centrų atima svarbią plėtros funkciją, iš vienos gyventojų – darbo vietas. Nematome didesnių poslinkių pažabojant korupciją, kontrabandą ir šešelinę ekonomiką. Teigiamai vertiname kai kurių kontroluojančių žinybų neveiklių vadovų pakeitimus.

LPKTS ragina Seimą ir Vyriausybę nedelsti vykdyti būtinas reformas ir kai tik išryškėja negatyvios pasekmės ar kliūtys koreguoti reformų programas. Atkreipiame dėmesį, kad sveikatos, švietimo, kultūros ir kitų kasdieninių paslaugų koncentracimas tik didesniuose miestuose skurdiina kaimo bendruomenių intelektinių potencialų ir menkiniai bažnytkaimių ir miestelių vystymą.

Tremtiniai vaikščiojo po Sibirą... Plokščiuose

Vilkaviškiečių iniciatyva įvyko tradicinis buvusių Krasnojarsko sritys, prie Manos upės, tremtinių susitikimas.

Pilnus namus, apsėtus laukus ir pavasario žiedais nusagstyta sodus 1948 metų gegužės 22 dieną piverstinai paliko daug Suvalkijos krašto šeimų – buvo ištremtos į nežinių su pasiliogusiais seneliais, mažais vaikais, laukia-mais kūdikiais, visam gyvenimui paženkliniais tremtinio vardu. Kažkas nenusakomai graudaus suspaudžia širdį, kai žmonės, dešimt ir daugiau metų praleidę tremties vietoje – Krasnojarsko srityje prie Manos upės, Didžiajame Ungute, Mažajame Ungute, kituose kaimuose, susitinka ir apsikabina kaip artimiausiai giminaičiai. Supranta vieni kitus iš kelių žodžių, gali stoveti ir tylėti, nes ta tyla iškalbinga – ji nukelia į vaikystės, jaunystės nuotykius, išryškina brangių žmonių veido bruožus, brolišką tremtinių bendrystę.

Šiemet tradicinis vilkaviškiečių organizuotas buvusių tremtinių susitikimas įvyko gegužės 22 dieną – tokį pat šiltą šeštadienį, koks buvo 1948-ųjų gegužė. I susitikimą atvykę garbingo amžiaus tremtiniai pirmąją savo ištremmimo dieną prisimena patys, nemaža dalis apie tai daug kartų girdėjė iš tėvų, senelių pasakojimų.

Šiemet ungtiečiai buvo pakviesti į panemunės Plokščių bažnytkaimį. Susitikimas prasidėjo bendra malda bažnyčioje. Prieš šv. Mišias ir po jų šventoriuje spindėjo susirinkusių veidai, šilti rankų paspaudimai, girdėjosি po-kalbiai apie bendrų pažiasta-mų gyvenimą ir nesigirdėjone vieno nusiskundimo sveikata ar sunkiu gyvenimu.

Šis susitikimas reikšmingas dar ir tuo, kad buvę ungtiečiai paliko vardinių laukų riedulį Kančių keliu vadina-mame Laisvės kovų ir tremties atminimo komplekse, prieš dvidešimt metų sukurtame vietinio mokytojo, Sajūdžio aktyvisto Vytauto Valunto iniciatyva.

Didelius ir prasmingus darbus nuveikęs viešindamas Plokščių ir Lietuvos Laisvės kovų istoriją V. Valunta ilsisi Amžinybėje.

(keliamas į 5 psl.)

Negstantis partizanų kovos atminimas

(atkelta iš 1 psl.)

Svečias nuoširdžiai padėkojo renginio organizatoriams: iniciatoriui Stanislovui Burbai ir seniūnui Edvardui Stalmokui, kultūros centro filialo vedėjui, bendruomenės pirmininkui Artūrui Juškai, įteikė rajono savivaldybės padėkos raštus buvusiems partizanams, ryšininkams bei renginio aktyviausiem: Kristinai Šimkienei, Irenai Stonkienei, Juozapui Viluckiui, Jadvygai Malūkaitei, Algirdui Kazimierui Pečiukoniui, Steponui Dieliautui, Petronėlei Kontrimienei, Marijai Jurevičiutei bei Stanislovui Burbai.

Vis dažniau grįžti prieistorinių vertybų, branginti gimtojo krašto praeitį, apmąstyti Laisvės gynėjų bei kankinių atminimą, semtis iš jų stiprybės ir tvirtybės paragino mūsų kraštetė, humanitarinių mokslo daktarė, Klaipedos universiteto dėstytoja Jūratė Liaučiutė, Darbėnų seniūnas Edvardas Stalmokas, Darbėnų vidurinės mokyklos direktoriė Sonata Litvinienė bei Kardo rinktinės partizanams paminklo statybos iniciatorius Stanislovas Burba. Rūsčią rezistencijos metų Lietuvą, dideli tautos aktyvumą, pasiryžimą ir atspuramą raudonajam terorui bei liūdnas lemties akimirkas prisiminė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sajungos Palangos filialo pirmininkas Juozas Zubernius, Tauro apygardos partizanas, dimisijos leitenantas Algirdas Kazimieras Pečiukonis.

Drebindamos Darbėnų žemę nuaidėjo trys patrankų salvės: pirmoji – už Lietuvos partizanus, antroji – už pasakutinį Lietuvos partizaną Praną Končių-Adomą ir trečioji – už Lietuvos valstybę.

Netrukus mašinų kortežas pasuko Skuodo link. Iškilmės tėsesi prie paminklo Vizbuto (Darbėnų) kuopos partizanams Nausėdų miške. Čia, kaip žinoma, 1951 metais kovodami su komunistiniais okupantais už Lietuvos laisvę žuvo Kardo rinktinės partizanai: Leonora Viluckaitė, Juozas Paulauskas, Justinas Rimkus, Stasys Lissauskas, Kazimieras Martynkus ir Vytautas Zaleckas.

Žuvusiuju atminimą ženklina ne tik dekoruotas medinis kryžius, bet ir iš juodo akmens 1995-aisiais išaugės paminklas. Gerokai ügtelėjusio

plačiašakio ažuolo pavėsyje Darbėnų parapijos klebonas Aivaras Puodžiuvėlis iškilmių dalyvius jautriai įvedė į sakralią erdvę. Ir čia padėta gėlių, uždegta žvakelių, tylos minute pagerbtai didvyriai. Nuskambėjus jungtinio Klaipedos politinių kalinių ir tremtinų sajungos „Atminties gaida“ bei Darbėnų kultūros filialo choro dainai „Aukštam smilčių kalnely“ bei giesmei „Marija, Marija“, prisiminimais dalijosi buvęs politinis kalnys, tremtinys, Sibiro lageriuose iškalėjęs net 15 metų, palangiškis Petras Neverauskas.

Sovietinės sistemos ir ideologijos nežmoniškumą bei žvériškumą – iš mažamečių vaikų atimtus tėvus ir ištremtus į amžinojo išalo žemę – prisiminė Suvalkijos lygumų duktė, dabar Palangoje gyvenanti Agota Vaitkūnienė. Ne mažiau skaudžiai širdį suvirpino ir eiliuoti tekstai, pasaikojantys apie skurdžią miško brolių bei seserų buitį, dramatišką gyvenimą, netektis ir praradimus. Jais į susirinkusius prakalbo 'klaipėdiškė, choro „Atminties gaida“ choristė, aktyvi įvairių renginių iniciatorė Laima Cejauskienė. Ji skaitė šių eilucių autorius, Darbėnų vidurinės mokyklos mokytojo Juozo Maksyčio eiles. Žinoma vydantiškė poetė, tremtinė Nijolė Rimkienė, taip pat perskaitė savo eilių.

Po poetinio žodžio kultūros centro Darbėnų filialo vėdėjas Artūras Juška nuoširdžiai padėkojo šio krašto žmonėms, ypač Antanui Burbai, už šventai saugomą partizanų atminimą ir pakvietė iškilmių dalyvius pavasariniuo lietaus sudrėkintu taku įžengti į miško gilumą, kur laukė aikštėlė dainų ir poezijos varkaronei.

Pasistiprinus sunėtinėmis vaišėmis iki vėlumo skambėjo ne tik liaudiška muzika, bet ir dainos bei eilės apie Tėvynę, Laisvę, Motiną, artimųjų ilgesj, sugrižimo vilčių... Neteko nuobodžiauti ir jauniems dalyviams. Jų laukė įdomūs kariniai atrakcionai: šaudymas iš pistoleto, granatų mėtymas, minų paieška, lipimas virve, bei įvairios sportinės varžybos, organizuotos Darbėnų vidurinės mokyklos kūno kultūros mokytojo Rolando Juknevičiaus.

Juozas MAKSYTIS

(atkelta iš 1 psl.)

Šventės dalyviams nenuorai skirstantis (kiek buvo nuoširdžių apsikabinimų, nuostabos žodžių, nes susitiko ilgai nesimatę bendražygiai), organizatoriai priminė, kad šventė nesibaigė – ji bus pratesta Kreivių kaime.

Grožėdamasi nuostabais Šilalės krašto vaizdais, dalyvių kolona pasuko Kreivių link. Šventės dalyvius didingai palydėjo Rubinavo, vietinių vadinamo Šarūnkalniu, piliakalniu. Įvairių atspalvių žaluma pasipuošė medžiai lydėjo visą kelią. Nuo Burkėnų atsiverė nuostabi Akmenos slėnio panorama; liepos, lyg garbes sargybinės, lydėjo per Pūtvės kaimą.

Kreivai – kaimas, apsuptas miškų. Netoli teka veržlioji Akmena, šalia jos – Indijos ir Kreivių piliakalniai. Nuostabi gamta šiose apylinkėse slėpė Laisvės kovotojus.

Kreiviuose laukė būrys buvusių Kreivių apylinkių gyventojų, jų vaikų ir vaikaičių. Prie šventės dalyvių prisijungė Šilalės policijos komisariato l. e. p. viršininkas Algirdas Meiženis, atvykęs pagerbtai žuvusių policijos pareigūnų.

Šilalės vicemerė Vera Macienė paminklo atidengti pakvietė partizano Jono Trijono-Marsos seserį, buvusią partizanę Stanislavą Trijonytę-Sadūnienę ir Šilalės kaimiškosios seniūnijos seniūną Stasi Lidžių. Granitinėje lenčo iškaltos aštuonios pavardės: partizanai Jonas Trijonus-Marsas, Jonas Gečas-Tigras, Antanas Galminas-Siaurys, Antanas Kinsgaila-Strazdas ir ryšininkai: Zofija Jankevičiutė, Aleksandras Liočas; policijos pareigūnai: Izidorius Bartkus ir Jonas Giedraitis.

Monsinjoras Alfonsas Svarinskas pašventino paminklinį kryžių ir kvietė nepamiršti tautiečių aukos dėl Tėvynės. Monsinjoras kreipėsi į visus susirinkusius, ypač į jaunuosius piliečius, nemaciūs ir nepatyrusius okupacijos baisumą. Jų rankose lieka Laisvės kovų atminimas. Jų ir visų mūsų pareiga – kalbėti, rašyti, prisiminti. Reikia auklėti jaunuomenę taip, kad nebūtų noro leisti „rašliaus“, žeminančios mūsų Tėvynės Laisvės kovą ir jos dalyvius. Stanislava Trijonytė-Sadūnienė papasakojo apie 1946-ųjų Kalėdas, kai teko veržtis iš apsupties, palikti priešui žuvusiuosis.

Šilalės policijos komisariato l. e. p. viršininkas Algirdas Meiženis pažadėjo padėti ieškoti duomenų apie 1944 metų gegužės 11 dieną žuvusius policijos pareigūnus. Apie Tauragės policijos viršininką Izidorijų Bartkų žinoma, kad jis gimės 1895 metais Monkaičių kaime. Kada gimė

Pagerbtai Šilalės partizanai

ir iš kur buvo kilę policinininkas Jonas Giedraitis, iki paminklo atidengimo iškilmui išsiaiškinti nepavyko.

I susirinkusiuosius kreipėsi Šilalės rajono vadovai: meras Albinas Ežerskis ir administracijos direktorius Jonas Gudauskas.

Šilalės Šv. Pranciškaus Asyžiečio bažnyčioje šventės dalyvius pasitiko minia žmonių, kartu su jaunosiomis choristėmis ir Šilalės meno mo-

šilališkai ir svečiai kartu su Kornelijaus Pukinsko merginų chorū dainavo partizanų dainas. Orkestras grojo taip profesionaliai, kad svečiai susižavėjė klausinėjo, iš kur juos atsivežėme, negalėjo patikėti, kad tai vietiniai – Šilalės meno mokyklos mokiniai ir mokytojai. Monsinjoras Alfonsas Svarinskas nuoširdžiai padėkojo Šilalės meno mokyklos direktoriui Arūnui Goštautui ir choro bei or-

Prie paminklo Kreiviuose kalba LPKTS Šilalės filialo pirmininkė Terėzė Ūksienė

kestro vadovui Kornelijui Pukinskui už puikų darbą, kurio rezultatus mes visi matėme ir jais žavėjomės.

Išėjusius iš bažnyčios šventės dalyvius pasitiko pučiamųjų orkestras, vadovaujami Žigmo Levicko. Maršo lydima dalyvių kolona pasuko miesto centro link, prie paminklo Šilalės krašto partizanams. I susirinkusiuosius kreipėsi ir gėlių bei žvakucių prie paminklo padėjo Seimo narys Arvydas Anušauskas, monsinjoras Alfonsas Svarinskas, Šilalės rajono savivaldybės meras Albinas Ežerskis, administracijos direktorius Jonas Gudauskas. Jie džiaugėsi gausiu būriu su organizacijų vėliavomis susirinkusiu iš įvairių Lietuvos kampelių. Eilėmis kreipėsi poetė, buvusi politinė kalinė Terėzė Ūksienė: „Budėsim, Tėvynė, ir naktį, ir dieną, / Prigludę prie Tavo širdies, / Lipdysime Lietuvą iš meilės ir gėrio, / Širdim kalbékim i brolio, draugo ir kaimyno širdį!“

Po iškilmių šventės dalyviams koncertavo moterų ansamblis „Sidabro gija“, vadovaujamas Natalijos Taurinskienės.

Žuvusieji įrodė: „Aklam, kurčiam, pasauliui, / Nelaisvės pančiai sutrupės, nukris“ (pagal Teresės Ūksienės eiles), todėl Jų darbą turime testi mes. Abejojančiųjų nebuvó.

Loreta KALNIKAITĖ

2010 m. birželio 4 d.

Besirūpinantis tautos likimu

Gegužės 22-ąjį LPKTS Varėnos filialo pirmininką Vytautą Kazilionį garbingo 80-ojo jubilejaus proga pasveikino šeima, draugai, artimieji ir buvusių politinių kalinių ir tremtinių ansamblis „Viltis“.

Vytautas Kazilionis priklauso kartai, galvojusiai ne apie save, o apie tautos likimą, išdrūsusiai ir galėjusiai autokit dėl tautos laisvės.

V. Kazilionis gimė 1930 metais Varėnoje, darbščioje ūkininkų šeimoje, auginusioje devynis vaikus. Patriotines tautines nuostatas puoselėjanti šeima bei anos Nepriklausomybės lietuviška mokykla išugdė laisvą, sažiningą ir dorą asmenybę.

Nuo antrosios sovietų okupacijos pradžios du Vytauto broliai išėjo į Dzūkijos miškus partizanauti ir garbinėti žuvę nelygioje kovoje. Būdamas paauglys Vytautas aktyviai talkino partizanams ir globojo pas seseris vienkiemiuose įrengtas partizanų slėptuves, buvo ryšininkas.

1947 metų pabaigoje Vytautą su tévais okupantai ištremė į Sibirą – Tiumenės sritis Baikalovo, vėliau – Jarikovo rajoną. Matydami sunkiai pakeliamas gyvenimo sąlygas, Vytautas su bendraminčiais įkūrė draugiją „Priesaika ištremime“, kurios tikslas – gelbėti kraštiečius, organizuoti paramą daugiavaičiams badaujančioms šeimoms, puoselėti tautines tradicijas ir patriotiškumą. Buvo leidžiamas pogrindinis periodinis laikraštukas „Toli nuo Tévnės“.

1955 metais nepaklusnusis kalnys buvo perkeltas į Irkutsko srities Taišeto lagerius. 1956 metais Sovietų sąjungoje prasidėjus politiniams atsilimui, V. Kazilioniui bausmė buvo sumažinta iki 10 metų. 1988 metais prasidėjus tautos Atgimimo Sajūdžiui, aktyviai įsiliejo į visuomeninę politinė veiklą. Didžiausią dėmesį skyrė 1944–1954 metų partizanų kovų įvertinimui ir žuvusių kovotojų atminimo jamžinimui. Su talkininkais organizavo apie 50 partizanų palaikų iškasimą, perlaidojimą ir apie 700 žuvusių Laisvės kovotojų jamžinimą – pa-

minklų pastatymą Dauguose, Senojoje Varėnoje, Perlojoje, Merkinėje ir kitose Varėnos rajono vietose.

Siekdamas išsaugoti herojišką ir tragiską partizaninių kovų atminimą bei ugdyti jau nuomenės pilietines patriotines nuostatas, V. Kazilionis nuo 1995 metų Varėnos rajone kasmet organizuoja vyresniųjų klasių moksleivių viktoriną bei rašinių konkursą „Lietuvos laisvės kovų ir kančių istorija“. Šis Varėnoje inicijuotas konkursas, Švietimo ir mokslo ministerijos ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro pagalba, 1999 metais tapo respublikiniu.

V. Kazilionis aktyviai dalyvauja politinėje veikloje – nuo 1993 metų renkamas Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių filialo pirmininku; 1995–2004 metais buvo renkamas į rajono savivaldybės tarybą. Už dalyvavimą Sibiro lagerių sukiliame Vytautui Kazilioniui suteiktas kario savanorio statusas. 1999 metais Lietuvos Respublikos Prezidento dekreto V. Kazilionis apdovanotas 5-ojo laipsnio Vyčio Kryžiaus ordinu.

V. Kazilionis – veiksmo žmogus. Jo principas – ne stebeti ir komentuoti įvykius, bet pačiam veikti, spręsti, priimti atsakomybę – leido nuveikti didelius darbus.

Garbingo jubilejaus proga linkime geros sveikatos, kurybinės veiklos, naujų sumanymų ir ilgiausią metų.

LPKTS Varėnos filialo taryba

Soeikiname

Lietuvos Sajūdžio Kauno skyriaus narj, buvusi tremtinij, Jūrų kapitonų klubo ir Lietuvos išradėjų sąjungos narj Antaną BUNEVIČIŪ sveikiname 75-ojo gimtadienio proga. Linkime sekmės ir išvermės besidarbujant Lietuvos labui.

*Daugybės bandymų pilotas,
Idealistas, patriotas.
Jis kunkuliuoja kaip fontanas.
Juk tai – Bunevičius Antanas.
(Vacius Skaudviliškis)*

Lietuvos Sajūdžio Kauno sk. pirmininkas R.Kaminskas

Pastatykime paminklą Motinai

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga rengiasi pastatyti Kovotojų, žuvusių už Lietuvos Laisvę, Motinos paminklą Kauno buvusiose senosiose kapinėse.

Prie šio paminklo pastatymo galite prisidėti ir Jūs, Jūsų šeimų nariai, giminės, kaimynai, norimą paaukoti sumą pervesdami į **Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos DnB NORD banko sąskaitą Nr. LT864010042501566754**. AB DnB NORD bankas, Kauno skyrius, banko kodas AGBLLT2XXXX, SWIFT kodas, adresas: **Laisvės al. 86, LT-44250 Kaunas**.

Dėkojame paaukojusiems:
Povilui Jakučionui – 200 litų,
Justinui Popera – 250 litų,
Vytautui Juodsnukui – 100 litų,
Pranui Tamulevičiui – 50 litų,
Monsinjorui Alfonsui Svarinskui – 516 litų,
Vaclovui Mockaičiui – 100 litų,
Julijui Valančauskui – 100 litų,
Neringai ir Kazui Karkliams – 100 litų,
Janinai Valerijai Keturakienei – 100 litų,
Janinai ir Juozui Belickams – 200 litų,
Juozapui Norkui – 200 litų,
Genei Balčiuvienei – 200 litų,
Joanai Albinai Jankauskienei – 200 litų,
Aldonai ir Albertui Balaišiams – 100 litų,
Fruzinai Puzonienei – 100 litų,
Adolfinai Balčiūnaitei – 50 litų,
Vytautui Žukui – 50 litų,
Giedrei Stanevičienei – 200 litų.

LPKTS pirmininkas Povilas Jakučionis

(atkelta iš 3 psl.)

Su atvykusiais iš visos Lietuvos buvusiais tremtiniais nuoširdžiai bendravo ir apie vyro nuveiktus darbus pasakojo bendramintė ir talkininkė, ilgametė miestelio gydytoja Stefanija Valuntienė. Prisiminimais apie tévelį ir jo kraštotyrinę veiklą dalijosi duktė Aušra Mickevičienė, žinoma Vilkaviškio krašto muziejaus muziejininkė.

Ieškantiesiems įspūdžių ir naujų patyrimų svetimuose kraštuose vertėtų priminti, jog brangiausia ir vertingiausia istorija, esanti šalia mūsų. Tik kartais ją pamatome ir įvertiname vėliausiai.

Prieš 20 metų kompleksą atidarymo proga išleistame lankstinuke V. Valunta rašė: „Jeigu skaitydami šiuos vardus žmonės susimąstys apie gyvenimo prasmę, apie tévynės meilę, pagalvos, kokie menki yra mūsų kasdieniniai būties rūpesčiai, kada šautu-

Tremtiniai vaikščiojo po Sibirą... Plokščiuose

vo buožė pasibeldžiama į tavu duris, tikslas, kurio siekė Plokščių sajūdžio grupė, bus pasiektais ir mes būsime dėkingi tiems, kurie pagerbs mūsų žemiečių vargą, kan-

čias ir daugelio jų mirtį, savo žingsniais išmatuodami šiuos takus.“

Į vaizdingą Nemuno slėnį žvelgianti krūmokšniais ir kemsynais apaugusi įkalnė

prieš 20 metų buvo sutvarkyta vietinių entuziastų. Ant buvusių NKVD tardymo rūsių sieñų jamžintos šio krašto Laisvės kovotojų, nukankintų ir ištremtų žmonių pavardės.

Ant didžiulių iš laukų atgabentų rieduliu buvo užrašyti visų Sibiro vietovių, kur buvo ištremti aplinkinių kaimų gyventojai, pavadinimai.

Dėl laiko tékmės, drėgmės, saulės ir véjo akmenys apsamanijo. Vilkaviškietės Reginos Neiberkienės ir ją paremiančių artimyjų, giminaičių bei draugų iniciatyva ant dviejų akmenų padaryti nauji užrašai: „Krasnojarkas“ ir „Ungutas“.

Susitikimo dalyviai dar ilgokai vaikščiojo po Plokščių „Sibirą“, ant akmenų rasdami pažystamus kaimų pavadinimus, prisiminė ištremtų kaimynų, pažystamų, draugų pavardes. Vėliau su savais lauknešeliais pasuko į Plokščių bendruomenės namus, kad galėtų dar kartu pabūti, pasidžiaugti vieni kitais, vaikais ir vaikaičiais.

Birutė NENÉNIENĖ

Prie įkalnėje esančio simbolinio Sibiro akmenų komplekso kopė buvę ungtiečiai. Tarp jų – daug vilkaviškiečių. Iš kairės pirmoji – Aušra Mickevičienė, greta jos – Stefanija Valuntienė

Romo Čeplos nuotrauka

Pajusti širdies virpesius

2008-ųjų birželio 21 dieną Tauragėje įvyko 9-oji Lietuvos buvusių politinių kalinių ir tremtinių poezijos ir dainų šventė „Leiskit i Tėvynę“.

Buvo dvasingas, turinėgas ir gražus renginys (kaip ir visi ankstesnieji). Jo aprašyti neįmanoma, reikia išgventi: pabūti kartu su buvusiais tremtiniais bendoje maldoje šv. Mišiose, giesmėse, dainose ir skambėjusiuose poezijos posmuose, pajausti jų nuotaką, širdies virpesius.

Pradėjome daina „Leiskit i Tėvynę“ (muz. L. Abriaus), jau tapusia mūsų švenčių himnu. Po to nuskambėjo Vyduo: „Lietuva, brangi šalele, visados aš tavo. Vis tik prie tavęs širdelę tu, Tėvynė mano,“ ir Antano Paulavičiaus „Tai gimtoji Lietuva“ (ž. B. Brazdžionio). Tūkstančinis chorai ir visi šios šventės dalyviai šviesų Antano (prieš porą mėnesių iškeliausio į Amžinybę) atminimą pagerbė tylos minute. Buvo graudu ir didinga. Ačiū vienems. Juk Antanas – visų šių švenčių sumanytojas ir iniciatorius, todėl ir pirmoji tokia šventė įvyko Kaune 1991 metais. Nuo to laiko politinių kalinių ir tremtinių poezijos ir dainų šventės „Leiskit i Tėvynę“, skirtos Gedulo ir Vilties dienai paminti, rengiamos kas antri metai vis kitame Lietuvos mieste. Ši birželį jubiliejinė – 10-oji „Leiskit i Tėvynę“ vyks Telšiuose.

Sušaudytos dainos

Štai ką apie šių švenčių gimimą 1991 metų birželį kalbėjo jų įkūrėjas Antanas Paulavičius: „Tokios dienos Kaune dar nebuvo. Ir ne tik Kaune. Visoje Lietuvoje nebuvovo, – kad skambėtų tokios ilgesingos dainos, atsivežtos iš ten, kur lietuvio tremtinio būta, šventės, kur būtų galima išgirsti tiek posmų, sukurty sovietiniuose kalėjimuose, lageriuose, partizanų bunkeriuose...“

Birželio 5 d. (šeštadienį) Nemunaityje, Alytaus r., įvyks Dainavos apygardos partizanų Priesaikos priėmimo 65-ųjų metinių iškilmingas minėjimas.

11 val. šv. Mišias Nemunaičio Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje aukos arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, vyskupas Juozas Matulaitis, kunigas Gediminas Mieldažis ir kiti dvasininkai. Šv. Mišių metu giedos Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos vyru choras „Kariūnas“.

12 val. iškilmingas minėjimas Priesaikos priėmimo vietoje Nemunaityje, prie buvusio pranciškonų vienuolyno. Literatūrinę muzikinę kompoziciją „Laisvė šviesi ir skaisti“ pristatys Alytaus A. Ramanausko-Vanago vidurinė mokykla. Minėjime gros Lie-

Jubiliejinę 10-ąją šventę „Leiskit i Tėvynę“ pasitinkant

Tokia šventė vyko birželio 15 dieną Ažuolyne, Dainų slėnyje. Suvaziavo, sugužėjo tremtinių chorai iš visos Lietuvos (jų pas mus jau apie 30). Prie jų prisijungė ir geriausiai Kauno miesto chorai, nes nėra kolektyvo, nėra dainininkų būrio, kur nebūtų nukentėjusi nuo bolševikų teroro. Kaip toj dainoj giedama: „Vi-sa Lietuva atsidūrė Sibi-riju...“ Susirinko ir poetai

1989 ir 1990 metais, kai paminėjome Gedulą ir Vilties dieną, dar nežinojome, kad yra tiek daug dainų, kad tiek daug posmų sukurti. Da-bar jau žinome. Todėl jaučiu, kad labai reikalinga ši poezi jos ir dainų šventė. (...)

Gaudė Ažuolyno slėnisi, chorų dainoms pritarė visi su-sirinkusieji. Tad skambėkite, dainos, nešdamos šviesesnio gyvenimo viltį, tirpdydamos

toji – Tauragėje 2008 metais, o ši birželį jubiliejinė 10-oji – Telšiuose. Visų šių miestų sa-vivaldybės padėjo, padeda ir, tikiuosi, padės LPKTS filialams surengti ši respublikini tradicinių renginių.

Šventėse visada dalyvauja Bažnyčios hierarchai, valstybės ir savivaldybių vadovai ir aukšti pareigūnai, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos atstovai, kariuome-

9-oji Lietuvos buvusių politinių kalinių ir tremtinių poezijos ir dainų šventė „Leiskit i Tėvynę“ Tauragėje

tremtiniai iš visų kraštų, iš visų pasviečių. Išeivijos poetams atstovavo Bernardas Brazdžionis, kuris labai gražiai ir taikliai apibūdino tremties ir sovietinių lagerių bei Lietuvos partizanų poeziją: „Tai lietuvių tautos epas“. Iš tikrųjų epas, nes mes jo neturėjome arba mūsų tauta ji užmiršo. O dabar sukūrėme naują 20 amžiaus vidurio epą, per 50 metų sovietinės okupacijos rašytą krauju ant beržo tosies ar pageltusio popieriaus skiautelės. Vis pasirodo naujos ir naujos eilėraščių ir prozos knygos. Sklaidaijų puslapiai ir džiaugiesi, kad iš tikrųjų esame poetų šalis. Stebėsi, kaip tos sušaudytos dainos nemirė kartu sujų autoriais, suguldytais po geležinkelio bėgiais ar susisprogdinusiais partizanų bunkeriuose. O prisikėlė iš numirusiųjų ir nūnai nu-skambėjo Dainų slėnyje.

Tremties dainų ir poezijos šventė „Leiskit i Tėvynę“ po dvejų metų keliaus į Vilnių. Didesni laiko tarpai tarp švenčių mums neleistini, nes po visų tremčių ir lagerių nebe daug mums laiko duota. Reikia spėti viską išsakyti, vi-sas dainas išdainuoti, kiek jų susikaupė širdyse.“

Taigi antroji šventė nu-skambėjo Vilniuje 1993 metais, trečioji – Panevėžyje 1995 metais, ketvirtoji – Klai-pėdoje 1997 metais, penktoji – Šiaulių 2000 metais, šeštoji – Utenoje 2002 metais, septintoji – Marijampolėje 2004 metais, aštuntoji – Alytuje 2006 metais, devin-

nės pučiamujų orkestras, skautai, šauliai, moksleiviai ir gausybė klausytojų, neabejingu tautos istorijai, jos skausmu ir ateicių.

Remiamos kūrybinės iniciatyvos

Komunistinės teroras palietė visas gyvenimo sritis. Jis visokiai būdais trukdė ir kūrybinę iniciatyvą. Ypač sunokus kelias į literatūrą buvo represuotiems asmenims. Jų kūrybos publikavimas buvo nepageidaujamas net tada, kai jie jau buvo grįžę iš tremties ir sovietinių lagerių. Todėl siekiant suaktyvinti buvusių politinių kalinių bei tremtinių kūrybą, į rengiamų respublikinių poezijos ir dainų švenčių „Leiskit i Tėvynę“ programą buvo įtrauktas ir literatūrinės

premijos skyrimas.

Pirmosios šventės „Leiskit i Tėvynę“ (1991 metais) literatūrinės premijos laureatu tapo buvęs tremtinys, poetas Juozas Kinderis už eilėraščių knygą „Šaltoji žemė Vorkuta“. Vėlesnių švenčių laureatai: Č. Cem-nolonskis (eilėraščių rinkinys „Ažuolų sakmė“), D. Glem-žaitė (eilėraščių rinkinys „Mes mokėsim numirti“), J. Gražulis (eilėraščių rinkinys „Mirties angelui par-skridus“), V. Cinauskas (eilėraščių rinkiniai „Tai kaip, sūnau, ten, Lietuvoj“, „Ir atmintis, ir dabartis“), A. Slavickas („Knignešio kelias“), A. Paulavičius (poema „Daumantas“) ir kiti.

Skiriomas ir paskatinamiosios premijos moksleiviams už literatūrinius rašinius pasipriešinimo tematika.

Dainos mus vienija

Švenčių „Leiskit i Tėvynę“ nebegalime išsivaizduoti be nuolatinio jų režisieriaus ir vedėjo, buvusio tremtinio, aktoriaus Petro Venslovo. Dažnai jam talkino aktorė Virginija Kochanskytė. Prieš dvejus metus Tauragėje vokusia šventę, kaip ir visas kitas, jis vedė nepakartojamai. Visus sukrėtė, sujaudino, sugraudino jo režisuotas sceninius vaizdelis „Išvežimas“. Dar kartą išgyvenome tą 1948 metų gegužės 22-osios ryto trėmimų siaubą...

Dainos, dainos ir dainos... Jos mus vienija, jungia į darnią šeimą, kurioje vienims jauku ir gera. Norėtume dar ilgai dainuoti, dainoje rasti paguodą, džiaugsmą, sielos ir kūno stiprybę. O Gerasis Ganytės laimins kelyje...

Tad birželio 12 dieną Telšiuose laukiame žodžio ir dainos mylėtojų iš visos Lietuvos.

Bronė PAULAVIČIENĖ, Kauno buvusių tremtinių choros „Ilgesys“ vadovė

Kviečiame

tuvos kariuomenės pučiamujų orkestras, iškilmingai prisieki jaunieji šauliai, KASP kariai.

Ištrauka iš A. Ramanausko-Vanago knygos „Daugel krito sūnų...“

Priesaika

„Nemunaičio bažnytkaimis vienu šonu tiesiog atsiremia į mišką... 1945 m. birželio 2 d. temstant su visa īgula jau buvome prie pat bažnytkaimio. Iš anksto buvau sutvarkęs tarnybą keturiems lauko sargybos postams ir vienims nurodës kaip kuriuo atsitikimui reikia veikti. Tik gerai pritemus sugžėjome vienuolyno kieman. Buvome 120 vyru, tačiau judėjome visiškai tyliai, nes reikėjo būtinai pasiekti, kad

bažnytkaimis nesuprastų, kas jo aplinkoje vyksta. Antrame aukštę vyko iškilmingos pamaldos. Vyrai karštai meldësi. Daugelio akyse spindėjo ašaros. Koplytėlėje visi netilpo. Vyrai keitësiai vietomis. Koplytėlėje ir kieme keturiose vietose buvo klausoma išpažinčių. Atvykusieji atliki išpažinčių ir duoti priesaiką, paprašyti Aukščiausiąjį palaimos Tėvynėi, artimiesiems ir sau ginklus laikę rankose, nes esamos aplinkybės kitaip neleido. Aš buvau čia vienur, čia kitur. Vykdantį pamaldą tvarka buvau visiškai patenkintas ir rūpinaus, kad kaip galima greičiau išskirti išskiltą survarkytą ir laiku atsitrauktumė saugesnėn vietą. Pamaldos baigësi. Vyrai išpažinti atliko ir priėmė Svenčiausiajį. Prisi-

artino iškilmingas priesaikos priėmimas. Prieš altorių pakopoje buvo pastatyta taburetė, užtiesta Trispalve. Ant jos buvo padėtas kryželis ir mano trumpasis ginklas. Dvasininkas pusbalsiu, bet aiškiai ir išpūdingai skaitė priesaikos tekstą. Mes, iškélé dešines, tyliai kartojome priesaikos žodžius. Dievo akivaizdoje tvirtai pa-sižadėjome teisingai ir ryžtingai testi pradėtą kovą prieš okupantą, kuris, pamynęs po kojomis visus Dievo ir žmonių išstatymus, negailestingai nai-kina visa, kas yra šventa, kilnu ir bran-gu. Pirmasis prisiartina ir pabučiau kryželį, Trispalvę ir ginklą. Tą pat padarė visi vyrai. Po to trumpu, bet didžiai prasmingu dvasininko žodžiu baigësi iškilmingas aktas. Padéko-jome ir netrukus vėl atsidūrēme Noškūnų miško priešglobyste...

2010 m. birželio 4 d.

Tremtinys

Nr. 21 (899)

7

Skelbimai

Birželio 5 d. (šeštadienį) Šakių r. Sintautų seniūnijos Skaistgirių kaime bus šventinamas paminklas 1947 m. birželio 18 d. žuvusiems Tauro apygardos Žalgirio rinktinės Vyčio kuopos partizanams Saliamonui Rudzevičiui-Žemėčiui, Jonui Rinkevičiui-Mérėnui ir Gustavui Kriauzai-Urėdui. **11 val.** Sintautų bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios Po šv. Mišių partizanų žūties vietoje bus šventinamas paminklas.

Nuoširdžiai kviečiame dalyvauti.

Birželio 7 d. (pirmadienį) 16 val. Lietuvos kariuomenės Kauno įgulos karininkų ramovėje (A. Mickevičiaus g. 19) Tėvo dienos proga koncertuos Kauno miesto mokyklu moksleiviai ir Kauno valstybinio muzikinio teatro solistė Rita Preikšaitė.

Sveikinimo žodį tars LR Seimo narė Vincē Vaidevutė Margičienė.

Maloniai kviečiame dalyvauti.

Birželio 9 d. (trečiadienį) 14 val. Seimo parodų galerijoje įvyks Dainavos apygardos partizanų vado Liogino Baliukevičiaus-Dzūko 60-ujų žūties metinių minėjimas ir Kauno Rezistencijos ir tremties muziejaus parodos „Dzūkas – Dainavos partizanas“ pristatymas.

Maloniai kviečiame dalyvauti. Registruokites tel. (8 52) 396 561.

Minint Lietuvos okupavimo 1940 m. birželio 15 d. septyniaskesių metų suaktį, Lietuvių tautininkų bendrija organizuoja renginius:

Birželio 11 d. (penktadienį) 17 val. Istorinės Lietuvos Respublikos Prezidentūros rūmuose vyks konferencija „Nepriklausoma Lietuva: didžiuju kaimynių agresija 1938–1940 m., Lietuvos okupavimas“. Pranešimus skaitys dr. Algimantas Liekis, prof. Romualdas Baltrušis, dalyvaus Lietuvos šaulių sąjungos Kauno rinktinės vokalinis ansamblis „Trimitas“.

Birželio 15 d. (antradienį) 18 val. Ramybės parke, Vytauto pr., prie paminklo „Žuvome dėl tėvynės“ – minėjimas „Lietuvos okupavimo 70 m. suaktis: okupacijos aukų pagerbimas“. Dalyvaus mišrus choras „Gimtinė“, ansamblis „Ainiai“, Kauno buvusių tremtinių ir politinių kalinių chorras „Ilgesys“, etnografinis ansamblis „Sūduva“.

Maloniai kviečiame dalyvauti.

Birželio 12 d. (šeštadienį) Telšiuose įvyks 10-oji respublikinė buvusių politinių kalinių ir tremtinių dainų ir poezijos šventė „Leiskit į tėvynę“.

Programa

8.30 val. chorų registracija Telšių sporto mokykloje (Birutės g. 60);

9 val. generalinė repeticija Telšių centriniame stadione (Birutės g. 7);

13 val. šv. Mišios už gyvus ir mirusius tremtinius ir Laisvės kovų dalyvius Telšių Šv. Antano Paduviečio katedroje;

14 val. Gedulo ir Vilties dienos paminėjimas bei poezijos valanda „Po Laisvės paukščio sparnais“ Nepriklausomybės aikštėje, prie paminklo Žemaičių apygardos partizanams;

14.50 val. šventės dalyvių eisena į Turgaus aikštę;

15 val. miesto sveikinimas „Pasveikinkim vieni kitus...“;

17 val. 10-oji respublikinė dainų ir poezijos šventė „Leiskit į tėvynę“ Telšių centriniame stadione (Birutės g. 7);

19 val. vakarėlė ir vaišės šventės dalyviams.

Pastaba: įstaigą bei kolektyvų vadovus prašome kreiptis į savo rajonų savivaldybes – oficialūs kvietimai kolektyvams dėl dalyvavimo šventėje išsiųsti visų respublikos savivaldybių merams.

Birželio 12 d. (šeštadienį) 12 val. Laptevų jūros tremtinių brolilos „Lapteviečiai“ susitikimas prie tremtinių žemėnukės-jurtos Lietuvos liaudies buities muziejuje Rumšiškėse. Bus minima Gedulo ir Vilties diena bei Lietuvos okupacijos pradžios 70-osios metinės. Kviečiame dalyvauti.

Birželio 12 d. dainų ir poezijos šventėje „Leiskit į Tėvynę“ dalyvausiančių chorų vadovų prašome skubiai užpildyti paraiškas ir išsiųsti adresu: Telšių rajono savivaldybės Kultūros centru, Respublikos g. 18/Katedros a. 1, LT-87333 Telšiai, arba el.paštu: telsiukc@gmail.com. Informacija tel. (8 444) 68 996.

Gedulo ir Vilties, Okupacijos ir genocido atmintinų dienų renginiai

Birželio 14 d. (pirmadienį) Vilniuje

12 val. valstybės vėliavos pakėlimo ceremonija Nepriklausomybės aikštėje.

10–17 val. Genocido aukų muziejaus lankymas nemokamas. Aikštėje Lietuvos gyventojų genocido ir rezistenčijos tyrimo centro iniciuota mokinį piešinių paroda „Piešiu istoriją“.

12.30 val. Okupacijos, genocido ir sovietų represijų aukų pagerbimo ceremonija prie paminklų politiniams kaliniams ir tremtiniams Aukų gatvėje (priešais Lukiškių aikštę).

14 val. atminimo valanda prie Naujosios Vilnios geležinkelio stoties memorialo.

17.30 val. šv. Mišios Vilniaus Arkikatedroje bazilikoje.

Kaune

10 val. šv. Mišios Šv. Mykolo Arkangelo (Igulos) bažnyčioje;

11.30 val. gėlių padėjimas prie Laisvės paminklo ir Nežinomo kareivio kapo Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje;

12.30 val. gėlių padėjimas Kauno geležinkelio stoties perone;

13.30 val. susikaupimo valandėlė Petrašiūnų kapinėse prie Lietuvos kančių memorialo. Dainuos Kauno buvusių tremtinių ir politinių kalinių chorras „Ilgesys“ (vad. B. Paulavičienė).

Klaipėdoje

17.15 val. eisena nuo Klaipėdos politinių kalinių ir tremtinių sajungos buveinės (Liepu g. 3) į Tautos kančios memorialo (S. Daukanto g.);

17.30 val. iškilmingas minėjimas prie memorialo, sovietų genocido aukų pagerbimas, gėlių padėjimas, šv. Mišios Kristaus Karaliaus bažnyčioje.

Dalyvaus Klaipėdos tremtinių ir politinių kalinių chorras „Atminties gaida“, karinių jūrų pajėgų orkestras.

ILSEKITĖS RAMYBĖJE

Gražina Grinčinaitytė-Kudirkienė

1934–2010

Gimė Kasikėnų kaime, Kudirkos Naumiesčio parapijoje, Prancišaus ir Onos Rugieniūtės Grinčinaičių šeimoje. 1949 m. šeimą ištrėmė į Irkutsko sritis Alasko rajono Undurchano kaimą, netoli Angaros upės. Gražina dirbo „Adušos“ kolūkyje traktorininkė. Į Lietuvą grijo 1958 m. 1960 m. ištekėjo už Justino Kudirkos. Gyveno tėviškėje, po vyro mirties persikelė į Turčinus. Užaugino dvi dukteris Virginiją ir Daivą.

Palaidota Kudirkos Naumiesčio kapinėse.

Artimieji

Albina Juozapavičiūtė-Pételiénė

1927–2010

Gimė Senabūdžio kaime, Marijampolės apskrityje, ūkininkų šeimoje. 1948 m. kartu su tėvais ištrėmta į Irkutsko sr. Nižneudinskų rajoną. 1958 m. grijo į Lietuvą. 1959 m. sukurė šeimą su bendro likimo draugu Sigitu. 1971 m. apsigyveno Kalvarijoje. Užaugino sūnumi.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTS Marijampolės filialas

Birželio 12 d. (šeštadienį) Rokiškio r. Duokiškio k. bus atidengiamas paminklas, skirtas Duokiškio parapijos Laisvės kovų dalyviams atminti.

12 val. šv. Mišios.

12.30 val. – B. Pūkelevičiūtės „Rauda“ (Lietuvos partizano apgarbstymas). Atlieka aktorius Ferdinandas Jakšys ir Duokiškio dainos mylėtojų kolektyvas. **13 val.** iškilminga eisena į kaimo kapines. **13.15 val.** mitingas prie Laisvės kovų dalyvių paminklo. **14 val.** prisiminimų popietė Duokiškio k. bendruomenės namuose, sunesčinės vaišės.

Maloniai kviečiame atvykti žuvusių partizanų artimuosius, visus, kam brangus Lietuvos Laisvės kovotojų atminimas.

Birželio 13 d. (sekmadienį) Jiezne minėsime Gedulo ir Vilties dieną. **10 val.** Jiezno bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už žuvusius partizanus, politinius kalinius ir tremtinius, negrįžusius iš Sibiro. **11 val.** prie paminklo įvyks iškilmingas minėjimas. Po iškilmių – prisiminimų popietė Jiezno kultūros centre.

Maloniai kviečiame dalyvauti.

Vytauto Didžiojo karo muziejus (K. Donelaičio g. 64, tel. (8 37) 32 09 39) iki birželio 17 d. (ketvirtadienį), kviečia aplankyti parodą „Lietuvos karys Žalgirio mūšyje“, skirtą Žalgirio mūšio 600-osioms metinėms. Nuo birželio 21 d. paroda bus eksponuojama Lietuvos Respublikos Seime.

Birželio 19 d. (šeštadienį) 11 val. Rumšiškių kultūros centre įvyks Lietuvos politinių kalinių bendrijos „Kolyma“ 22-asis visuotinis narių suvažiavimas. Darbotvarkė: metinė valdybos ataskaita, rezoliucijų svarstymas, valdybos narių rinkimai, šv. Mišios, bendra dalyvių popietė. Dalyvių registratoriai nuo **10 val.**

Kviečiame dalyvauti visus Kolymos, Čiukotkos, „Dalstrojaus“ lageriuose bei tremtyje buvusius žmones, jų šeimų narius, artimuosius, draugus. **10 val.** iš Kauno, nuo prekybos centro „Savas“ (Savanorių pr. 346, šalia buv. kinoteatro „Kaunas“) veš autobusas. Informacija tel. (8 45) 463 984 ir (8 37) 316 347 bei interneto svetainėje www.kolyma.lt.

Kauno Panemunės senelių namuose (Kurtinių g. 1d) veikia buvusių Igarkos tremtinių Albinos Pupelytės-Gustienės ir Romanos Morkūnaitės-Radzevičienės rankdarbių paroda, skirta 62-osioms tremties metinėms atminti. Paroda veiks iki liepos 30 d.

Maloniai kviečiame apsilankysti.

SL289

Leidėjas LPKTS
Redaktorė - Jolita Navickienė

Redakcija:
Dalia Maciukevičienė,
Vesta Milerienė

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214
Indeksas 0117. El. paštas: tremtinys@erdves.lt, LPKTS puslapis internte: <http://www.lpkts.lt>
Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. AB "Vilniaus bankas", kodas 70440, Nr.LT18 70440600 0425 8365.
Spausdino spaustuvė UAB "Rinkos aikštė", Josvainių g. 41, Kėdainiai
Offsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3350. Užs. Nr.

Kaina 1,75 Lt